

УДК 005.9:339.138.1

*Литвишко Л.О.,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту,
Цвік В.Г., Волинець Я.Є.,
здобувачі вищої освіти,
Національний транспортний університет*

БІЗНЕС-АНАЛІТИКА ТА ЇЇ РОЛЬ В УПРАВЛІННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Повномасштабна війна в Україні вплинула на розвиток усіх галузей економіки, в тому числі і на міжнародні відносини, співпрацю з різними країнами, що призвело до кардинальних змін у міжнародній торгівлі, залученні іноземних інвестицій, фінансуванні. Зниження показників зовнішньої торгівлі, як наслідок війни в країні, призвів до зменшення обсягів торгівлі між країнами через обмеження на переміщення товарів і послуг через кордон.

Регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) в умовах воєнного стану має певну специфіку, джерелом якої є обмеженість можливостей держави, як фінансових, так і фізичних. Складність новоутворених в Україні обставин зумовлює потребу в пошуках нових механізмів впливу на зовнішньоекономічну діяльність, а також шляхів раціонального поєднання інструментів стимулювання і стримання міжнародної торгівельної активності держави [1]. Зовнішньоекономічна діяльність набуває все більшого значення як на макро-, так і на мікроекономічному рівнях. Підприємства, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, стикаються зі складними завданнями: пошук нових ринків для збуту української продукції і послуг, вихід на зовнішні ринки, забезпечення конкурентоспроможності та підвищення ефективності своєї діяльності.

Одним із ключових інструментів для досягнення цих цілей є використання елементів бізнес-аналітики. Business analytics використовується для аналізу даних та узагальнення необхідної інформації, яка допомагає компаніям приймати обґрунтовані управлінські рішення у сфері міжнародного бізнесу. Включає в себе використання різних методів, таких як прогнозування, оптимізація та

аналіз даних, для розробки стратегій, виявлення тенденцій та здійснення внутрішнього аудиту діяльності компанії [2].

Використання елементів бізнес-аналітики дозволяє підприємствам здійснити комплексний аналіз, ефективно використовувати дані для підвищення ефективності та збільшення прибутковості [3]. Основні напрямки використання бізнес-аналітики при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності включають: аналіз фінансових показників і ризиків, пов'язаних із зовнішніми торговельними операціями (дозволяє вчасно виявляти проблеми та приймати рішення щодо інвестицій, фінансових стратегій та підвищення конкурентоспроможності); прогнозування міжнародних ринкових тенденцій та зовнішньоекономічних подій (аналіз даних дозволяє виявити тенденції на зовнішніх ринках, що допомагає підприємствам адаптуватися до змін та вчасно реагувати, щоб використати ситуацію з максимальною вигодою для себе); аналіз конкурентного середовища на зовнішніх ринках (вивчення конкурентів, їхніх стратегій та слабких сторін сприяє підприємствам розробити власні стратегії ЗЕД); планування та оптимізація логістичних процесів у зовнішній торгівлі з метою зменшення витрат та підвищення ефективності постачання товарів (визначення оптимальних шляхів доставки товарів, зменшення витрат та підвищення ефективності логістичних процесів); моніторинг та аналіз торговельно-економічних відносин з партнерами та клієнтами на зовнішніх ринках (для підтримання та розвитку партнерських відносин); впровадження та відстеження результатів (після розробки стратегій та планів, бізнес-аналітика включає в себе впровадження цих планів і відстеження їх результатів для внесення необхідних коректив).

Підвищення конкурентоспроможності підприємства при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності є складним та тривалим процесом, але він дозволяє підприємству успішно працювати на міжнародному ринку та розвивати свою діяльність. Полягає в удосконаленні стратегії і тактики здійснення зовнішньої торгівлі, пошуку нових ринків збуту, залученні іноземних інвестицій в Україну, підвищенні якості продукції та послуг, зменшенні витрат виробництва, співпраці з міжнародними партнерами та асоціаціями для обміну досвідом та інформацією для підвищенні ефективності управління та інноваційного розвитку.

Використання інструментів бізнес-аналітики допомагає підприємствам впевнено діяти на зовнішніх ринках, зменшуючи ризики та максимізуючи прибуток від зовнішньоекономічної діяльності. Застосування бізнес-аналітики допомагає вітчизняним підприємствам виживати в конкурентній боротьбі та досягати успіху на зовнішніх ринках. Це важливий інструмент для підвищення ефективності господарської діяльності та забезпечення стійкості підприємства в довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Скрипник С., Процевят О., Воронова О. Особливості регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану. Електронний журнал «Економіка та суспільство». 2022. Випуск 38. URL: <http://surl.li/qwtmg>
2. Антипенко Н.В., Турова Л.Л., Литвишко Л.О., Пальчик І.М. Організаційно-економічний механізм управління безпековим потенціалом інноваційно орієнтованого підприємства в контексті забезпечення ефективності бізнес-процесів. Науковий журнал «Формування ринкових відносин в Україні». 2023. Випуск 2(261). С. 72-79. URL: <http://surl.li/nfuoa>. DOI: 10.5281/ZENODO.7895628
3. Ступак Ю.А. Методичні засади розроблення стратегічних альтернатив розвитку підприємства суб'єкта ЗЕД. URL: <http://surl.li/qwuwwq>

УДК 339.923

Новік І.О.,

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

РОЛЬ ДИПЛОМАТИЧНИХ СЛУЖБ ТА ЛОБІЮВАННЯ В ПЕРЕГОВОРНОМУ ПРОЦЕСІ В МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ

Основною метою створення дипломатичних представництв як державних органів для здійснення зовнішніх відносин є підтримка реалізації зовнішньополітичних інтересів їхніх держав. Виконання такого роду діяльності може мати на практиці різні форми,